

verme süreci yakın zamanlarda tamamlandı. Elemente tennesine adı verilmesinin nedeni, Tennessee eyaletindeki (ABD) Oak Ridge Ulusal Laboratuvarı'nda, Vanderbilt Üniversitesi'nde ve Tennessee Üniversitesi'nde çalışan araştırmacıların keşfe yaptığı önemli katkıdır.

Tennessee ve doğada bulunmayan diğer çok ağır elementler çekirdek tepkimeleriyle laboratuvar ortamında sentezlenebiliyor. Araştırmacılar tennesineyi sentezlemek için kalsiyum-48 atomlarıyla berkelyum-249 atomlarını yaklaşık altı ay boyunca bombardımana tutmuş. Sonuçta altı adet tennesine atomunun oluştuğu gözlemlenmiş. ■

Reflü İlaçları Felç Riskini Artırıyor

Özlem Ak

Yaygın olarak kullanılan reflü ilaçları ile demans, böbrek ve kalp problemleri arasında bir bağlantı olup olmadığı hâlihazırda araştırılıyor. Bu listeye yeni bir sağlık sorunu daha eklenmek üzere. Danimarka'daki yaklaşık 250.000 tıp kaydı incelendi ve reflü tedavisi için kullanılan ilaçlarla felç arasında da bir ilişki olabileceği sonucuna varıldı.

Kopenhag'daki Danimarka Kalp Vakfı'ndan araştırmacılar 1997-2012 yılları arasında reflü şikâyetiyle mide endoskopisi yaptıran

hastaları inceledi. Çalışmada hastaların yaklaşık 9500'ünün beyindeki bir damarın kan pıhtısıyla tıkanması sonucu ortaya çıkan iskemik inme yaşadığı tespit edildi.

Amerikan Kalp Derneği'nin 15 Kasım 2016'da yapılan yıllık toplantısında bir reflü ilacı türü olan proton pompası baskılayıcıları alan hastalarda felç riskinin %21 daha yüksek olduğu açıklandı. İlacı en düşük dozda (alınan ilaca bağlı olarak günde 10-20 mg) alan kişiler yüksek risk taşıyor. Ancak ilaç en yüksek dozlarda alındığında risk artıyor. Örneğin Prevacid günde 60 mg'dan fazla alındığından risk %30 artıyor, Protonix adı verilen ilaç günde 80

mg'dan fazla alınursa risk %94 artıyor. Prilosec ve Nexium içinse felç riski bu aralığın altında.

Proton pompası baskılayıcı ilaçlar 1980'lerde piyasaya çıktığında hem reçeteli hem de reçetesiz alınabiliyordu. Araştırma ekibinden Thomas Sehested pahalı olmasına rağmen proton pompası baskılayıcı ilaçların kullanımının gün geçtikçe arttığını belirtiyor ve ekliyor: "İnsanlar genellikle bu ilaçları yeterli sebep olmadan uzun bir süre kullanıyor". Sehested hastaların bu ilaçları kullanmaları gerekip gerekmediğini öğrenmek için mutlaka doktorlarına danışmalarını öneriyor. ■

2016 TÜBİTAK Ödüllerini Kazananlar Açıklandı

Özlem Ak

Geleneksel TÜBİTAK Bilim, Özel ve Teşvik Ödülleri TÜBİTAK Bilim Kurulu'nun değerlendirme çalışmaları sonucunda belirlendi. 2016 yılında

The image shows a periodic table of elements. The element Ts (Tennessee) is highlighted in green and is located in the 7th period, 11th group. The table includes elements from Hydrogen (H) to Oganesson (Og). The element Ts is specifically labeled with its atomic number 117 and the name 'Tennessee'.

üç Bilim Ödülü, bir Özel Ödül ve dört Teşvik Ödülü verilirken Hizmet Ödülü ve TÜBİTAK-TWAS Teşvik Ödülü verilmedi.

TÜBİTAK Bilim Kurulu, ülkemizde yaptığı çalışmalarla bilime uluslararası düzeyde önemli katkılarda bulunmuş, hayattaki bilim insanlarına verilmekte olan Bilim Ödülü'nün temel bilimlerde alanında "Nanobilim ve yoğun madde fiziği alanında nanoteller, karbon nanotüpler ve boyaya duyarlı güneş pilleri konularındaki uluslararası düzeyde üstün nitelikli çalışmaları" nedeniyle

Bilkent Üniversitesi Fizik Bölümü'nden Prof. Dr. Oğuz Gülseren'e, mühendislik bilimleri alanında "Elektronik alanında mikro-elektronik devre konularındaki uluslararası düzeyde üstün nitelikli çalışmaları" nedeniyle

Pamukkale Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden Doç. Dr. Erkan Yüce'ye, sosyal bilimler alanında "Siyaset bilimi alanında genel olarak Türkiye'nin siyasal hayatı konularındaki uluslararası düzeyde üstün nitelikli çalışmaları" nedeniyle Bilkent Üniversitesi Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Bölümü'nden Prof. Dr. Metin Heper'e verilmesine karar verdi. Bilim Ödülü için 2016 yılı ödülü 50.000 TL, altın plaket ve ödül beratından oluşuyor. Bilim Ödülü sahiplerine ayrıca araştırma desteği de veriliyor.

Commonwealth Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Kurumu (CSIRO) Bitki Genetiği ve Moleküler Biyolojisi Bölümü'nde görev yapan Prof. Dr. Kemal Kazan yurtdışında yaptığı çalışmalarıyla bilime uluslararası düzeyde katkıda bulunmuş, Türkiye

Cumhuriyeti vatandaşı olan hayattaki bilim insanlarına verilen Bilim Ödülü eşdeğeri olarak oluşturulan Özel Ödül'ün sahibi. Prof. Kazan "Bitki genetiği ve moleküler biyolojisi alanında bitki bağışıklığının moleküler düzeyde tanımlanması ve bitki hastalıklarına çözümler bulunması konularındaki uluslararası düzeyde üstün nitelikli çalışmaları" nedeniyle Özel Ödül'e layık görüldü. Özel Ödül için 2016 yılı ödülü 50.000 TL, altın plaket ve ödül beratından oluşuyor.

Ülkemizde yaptığı çalışmalarla bilime gelecekte uluslararası düzeyde önemli katkılarda bulunabilecek niteliklere sahip olduğunu kanıtlamış, ödülün verildiği yılın ilk gününde 40 yaşını geçmemiş hayattaki bilim insanlarına verilen Teşvik Ödülü ise temel bilimler, sağlık bilimleri ve sosyal bilimler olmak üzere üç ayrı alanda toplam dört bilim insanına verildi. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Fizik Mühendisliği Bölümü'nden

"Kozmoloji alanında kozmik enflasyon sürecinde kuantum etkileri konularındaki uluslararası düzeyde üstün nitelikli çalışmaları" nedeniyle Doç. Dr. Emre Onur Kahya, İstanbul Teknik Üniversitesi Bilişim Enstitüsü'nden "Teorik kimya ve hesaplamalı enerji malzemeleri tasarımı alanında kuvvet alanı geliştirme ve yeni hidrojen depolayabilen malzemeler konularındaki uluslararası düzeyde üstün nitelikli çalışmaları" nedeniyle Doç. Dr. Adem Tekin temel bilimler alanında TÜBİTAK Teşvik Ödülü'ne değer görüldü. Sağlık bilimleri alanındaki TÜBİTAK Teşvik Ödülü ise "Medisinal Kimya ve Moleküler Biyoloji alanında protein bağlanma dinamiklerinin simülasyon ve analizine yönelik olarak sanal tarama, modellerin ve algoritmaların geliştirilmesi, proteinlerin üç boyutlu yapılarının tahminine yönelik olarak model ve programlama kodlarının geliştirilmesi, protein/ilaç ve protein/protein etkileşimlerinin analizi, proteinlerin bağlanma bölgelerinin

tanımlanması ve yeni protokollerde uygulanmak amacıyla küçük organik moleküllerin kimyasal tasarımı konularındaki uluslararası düzeyde üstün nitelikli çalışmaları” nedeniyle Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalı’ndan Doç. Dr. Serdar Durdağ’na verildi. Koç Üniversitesi Psikoloji Bölümü’nden Doç. Dr. İlke Öztekin Gillam ise “Deneysel Psikoloji ve Bilişsel Sinirbilim alanında bellekte temsil, bilişsel kontrol ve bellek süreçlerinin modellenmesi konularındaki uluslararası düzeyde üstün nitelikli

çalışmaları” nedeniyle sosyal bilimler alanında TÜBİTAK Teşvik Ödülü’ne layık görüldü. Teşvik Ödülü için 2016 yılı ödülü 20.000 TL, gümüş plaket ve ödül beratından oluşuyor. ■

11. Ortaokul Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması (Bu Benim Eserim)

Taha Yasin Ataklı
TÜBİTAK BİDEB
Etkinlik Destekleri Müdürlüğü

Bilimsel amaçlı yarışma ve benzeri etkinlikleri ülke genelinde ilgi ve

katılımı artırarak yaygınlaştırmak ve teşvik etmek, geleceğin bilim insanı olma potansiyeline sahip öğrencileri erken yaşlarda keşfedip var olan yeteneklerine katkı sağlamak amacıyla TÜBİTAK tarafından bu yıl Biyoloji, Fizik, Kimya ve Matematik alanlarında olmak üzere ülke genelinde ortaokul düzeyinde 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerine yönelik olarak “Ortaokul Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması” düzenlenecektir. Projeler tamamıyla öğrencilerin kendi bilgi, beceri ve özgün düşüncelerinden kaynaklanmış, geliştirilmiş ve danışman desteği ile tamamlanmış olmalıdır. Kendilerine ait olmayan bir çalışmayı

(devam etmekte ya da sonuçlandırılmış) proje olarak sunduğu ve/veya projede sahipleri dışındaki kişilerin düşünce, ifade veya buluşlarını kaynak göstermeksizin kullandığı tespit edilen projeler hangi aşamada olursa olsun yarışmadan elenir. Ayrıca proje sahibi öğrenciler ve danışmanlar bundan sonraki hiçbir TÜBİTAK etkinliğine katılamaz ve desteklerinden yararlanamaz. Bu durum TÜBİTAK tarafından MEB’e bildirilir. Yarışma tamamlandıktan sonra da söz konusu kurallara uyulmadığının tespiti halinde yukarıda söz edilen yaptırımlar uygulanır. Yarışma başvuruları projelerin tamamlanmış haliyle, 25 Ocak 2017 - 15 Şubat 2017 tarihleri arasında <https://e-bideb.tubitak.gov.tr> adresinden online olarak yapılacaktır. Proje rehberine <http://www.tubitak.gov.tr> adresinde bulunan yarışmalar bölümünden ulaşılabilir.

11.si yapılacak bu yarışma bölgesel ve final olmak üzere iki kademeli olarak düzenlenecek.